

Z Á P I S

z jednání Rady vlády pro národnostní menšiny

dne 6. května 2009 od 13:00 hod., Dům národnostních menšin v Praze (Vocelova 3, Praha 2)

Přítomní členové Rady: Michael Kocáb (předseda Rady, ministr vlády pro lidská práva a menšiny), Ing. Jan Litomiský (zmocněnec vlády pro lidská práva a místopředseda Rady), Ing. Jan Málek (náměstek ministra financí), MUDr. Marian Hošek (náměstek ministra práce a sociálních věcí), MUDr. Atanas I. Belkov (bulharská menšina), Ladislav Furiš (chorvatská menšina), Anna Rákóczi (maďarská menšina), Irena Kuncová, Irena Nováková (německá menšina), Władysław Niedoba, Mgr. Tadeusz Wantuła (polská menšina), PhDr. Agáta Pilátová (rusínská menšina), Ing. Igor Zolotarev (místopředseda Rady, ruská menšina), PhDr. Radovan Čaplovič, PhMr. et PhDr. Štefan Medzihorský, Mgr. Vladimír Skalský (slovenská menšina), Karin Kubešová (srbská menšina), Mgr. Olga Mandová (ukrajinská menšina).

Hosté: Ing. Duong Viet Dung (vietnamská komunita), PhDr. Václav Appl, JUDr. Blanka Bartíková (Ministerstvo kultury), PhDr. Michaela Marksová (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy), Ing. Štěpánka Morávková (Český statistický úřad), Mgr. Lucie Špallová (Ministerstvo práce a sociálních věcí), JUDr. Jan Malast (Ministerstvo spravedlnosti), Ladislav Hireš (Ministerstvo zahraničních věcí), Mgr. Romana Hrabáková (ředitelka Domu národnostních menšin, DNM), Ing. Petr Popov (bulharská menšina, člen správní rady DNM, o.p.s.), Ladislav Goral, Božena Filová (romská menšina), Eufeteria Petelik, Tasula Zisaki (řecká menšina).

Sekretariát Rady: Ondřej Klípa, Milan Pospíšil, Eva Holková.

Program

1. Jmenování zástupkyně za Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy v Radě
2. Zpráva o situaci národnostních menšin v České republice za rok 2008
3. Výroční zpráva o činnosti Rady vlády pro národnostní menšiny za rok 2008
4. Informace o Třetí periodické zprávě o plnění Rámcové úmluvy o ochraně národnostních menšin
5. Návrh na jmenování zástupce Jihomoravského kraje a hl. m. Prahy členy Výboru pro spolupráci s orgány samosprávy
6. Složení Rady – obměna zástupců za národnostní menšiny, jež jsou ve druhém funkčním období
7. Chorvatské památníky v Dobrém Poli a Novém Přerově, památník sv. Cyrila a Metoděje v Mikulčicích
8. Příspěvek ke sběru etnických dat – zákon o sčítání lidu
9. Různé

M. Kocáb navrhl program jednání, který byl Radou jednomyslně schválen. I. Zolotarev doplnil informaci o návrhu výměny zástupců ruské národnostní menšiny ve výboru Rady pro dotační politiku. M. Kocáb dále oznámil své setrvání v nové vládě Jana Fischera, představil vládní plán boje proti extremismu a uvedl mimořádný bod programu: „Vzhledem k evidentnímu nárůstu aktivity politických uskupení s xenofobním a rasistickým programem navrhuji, aby Rada využila tohoto svého jednání a vyjádřila solidaritu s oběťmi slovního i fyzického násilí ze strany příznivců těchto uskupení, a aby vyzvala k rozhodnému postupu proti těmto aktivitám.“

Diskuse se účastnili Š. Medzihorský, I. Zolotarev, V. Skalský a M. Kocáb. A. Pilátová navrhla, aby byla součástí usnesení také výzva médiím, aby zodpovědně informovala o událostech spojených s extremismem a svou činností tyto postoje nepodporovala.

Usnesení č. 82:

Rada vyjadřuje svou solidaritu se všemi, proti kterým jsou namířeny v současnosti rostoucí xenofobní a rasistické projevy některých politických uskupení. Zároveň vyzývá všechny příslušné orgány veřejné správy, aby vůči těmto uskupením postupovaly s vědomím jejich vážného ohrožení demokracie a sociální soudržnosti v České republice. Rada také apeluje na média, aby zodpovědně informovala o událostech spojených s extremismem a svou činností tyto postoje nepodporovala.

Hlasování:

ANO	NE	ZDRŽEL SE
17	0	0

Ad 1

M. Kocáb oznámil, že usnesením vlády č. 428 ze dne 6. dubna t.r. byla jmenována členkou Rady Mgr. Klára Laurenčíková, náměstkyně ministra školství, mládeže a tělovýchovy pro sociální programy ve školství.

Ad 2

M. Kocáb představil Zprávu o situaci národnostních menšin v České republice za rok 2008, kterou jako každým rokem připravil sekretariát na základě podkladů resortů, orgánů veřejné správy na regionální a lokální úrovni a zástupců menšin. Připomenul, že spolu s pozvánkou obdrželi všichni členové Rady její text se žádostí o písemné zaslání připomínek. Část Zprávy, pojednávající o přístupu lokální a regionální samosprávy k národnostně menšinové politice, obdrželi také k připomínkám dne 16. dubna 2008 členové Výboru pro spolupráci s orgány samosprávy, přičemž sekretariátu se v termínu vyjádřili čtyři jeho členové. Jejich stanoviska však neměla charakter konkrétních návrhů a byla obecně souhlasná. Dále uvedl, že po projednání Zprávy Radou bude materiál rozeslán také do meziresortního připomínkového řízení, tak, aby byl do konce května t.r. projednán vládou.

K připomínkám oznámil, že do 5. května je zaslalo Ministerstvo práce a sociálních věcí (1 věcná připomínka), Kancelář prezidenta republiky (dvě formulační připomínky) a Ministerstvo vnitra (dvě připomínky k textu Zprávy a jednu k návrhu usnesení), přičemž všechny byly akceptovány. Ministerstvo financí a kancelář Veřejného ochránce práv nemají k předloženému návrhu materiálu připomínky. M. Pospíšil uvedl, že do 13. května lze zaslat ke Zprávě poslední doplňky či připomínky.

Usnesení č.83 :

Rada doporučuje svému předsedovi, aby po zapracování písemně zasláných připomínek a po vypořádání meziresortního připomínkového řízení předložil návrh Zprávy o situaci národnostních menšin v ČR za rok 2008 pro jednání vlády.

Hlasování:

ANO	NE	ZDRŽEL SE
17	0	0

Ad 3

M. Kocáb uvedl, že také tento dokument připravil sekretariát Rady a členům Rady byla Výroční zpráva o činnosti Rady za rok 2008 zaslána spolu s pozvánkou na toto jednání. K dokumentu nezaslal nikdo připomínky.

Usnesení č.84:

Rada doporučuje svému předsedovi, aby předložil návrh Výroční zprávy o činnosti Rady za rok 2008 pro jednání vlády jako informaci členům vlády.

Hlasování:

ANO	NE	ZDRŽEL SE
17	0	0

Ad 4

O. Klípa uvedl, že Třetí periodická zpráva o plnění Rámcové úmluvy o ochraně národnostních menšin byla po projednání Radou (usnesení č. 76 ze dne 3. března 2009) postoupena do meziresortního připomínkového řízení a upravená verze pro jednání vlády byla připravena dne 6. dubna t.r. Vláda ji projednala dne 20. dubna 2009 a přijala k ní usnesení č. 459. Dokument je přeložen do angličtiny a prostřednictvím Ministerstva zahraničních věcí bude předán do Rady Evropy. Dále uvedl, že se podařilo splnit termín, který vyplývá z monitorovacího cyklu, Česká republika se tak řadí těm členským státům, kterým nelze vytýkat zdržovací taktiku v monitoringu.

Dále uvedl, že dne 1. dubna t.r., tedy po uplynutí všech termínů pro případné změny dokumentu, obdržel sekretariát Rady komentář Polské národní sekce Politického hnutí Coexistentia-Soužití, s tím, že autoři ponechávají na vůli sekretariátu, jak s ním naložit. Komentář byl však natolik obecný, že jej sekretariát nemohl použít pro úpravy dokumentu. Nakonec uvedl, že materiál schválený vládou je v elektronické podobě na webové stránce Rady, zájemcům jej zašle sekretariát Rady spolu se záznamem.

Ad 5

J. Litomiský uvedl, že Jihomoravský kraj zaslal v březnu t.r. návrh na jmenování svého zástupce do Výboru pro spolupráci s orgány samosprávy, je tedy potřeba tuto nominaci schválit. Jde o Mgr. Jiřího Jandu, člena Rady Jihomoravského kraje. Dále uvedl, že byla zároveň v březnu t.r. jmenována Mgr. Romana Hrabáková ředitelkou Domu národnostních menšin v Praze a je vhodné, aby byla i členkou tohoto Výboru. Jelikož podle statutu Výboru o jeho složení rozhoduje Rada a její předseda jmenuje jeho členy, požádal Radu o vyslovení souhlasu s návrhy.

I. Zolotarev uvedl, že ruská národnostní menšina navrhuje výměnu svého zástupce ve výboru Rady pro dotační politiku A. Chlebinové za A. Fozikoše.

M. Hošek vyzval novou ředitelku Domu národnostních menšin, aby představila sebe a Dům těm, kteří je neznají. R. Hrabáková tak učinila, včetně nástinu plánů činnosti do budoucna.

Usnesení č.85 :

Rada souhlasí se jmenováním Mgr. Jiřího Jandy (JM kraj) a Mgr. Romany Hrabákové (hl. m. Praha) členy Výboru pro spolupráci s orgány samosprávy. Rada rovněž souhlasí se jmenováním Anny Chlebinové (ruská menšina) členkou Výboru pro dotační politiku.

Hlasování:

ANO	NE	ZDRŽEL SE
17	0	0

Ad 6

O. Klípa předeslal, že podle čl. 3 odst. 7 písm. a) statutu Rady se funkční období členů Rady kryje s funkčním obdobím vlády a počet opakovaných jmenování je omezen na dvě funkční

období po sobě následující. Jelikož ministr – předseda Rady zůstává ve své funkci, funkční období skončí s koncem mandátu současné vlády. Z toho vyplývá, že patrně na podzim t.r. bude nutno obměnit zástupce bulharské menšiny a dva zástupce slovenské menšiny. Dále uvedl, že až to bude aktuální, sekretariát osloví příslušné organizace bulharské a slovenské menšiny, aby poslaly návrhy na nominaci kandidátů, a po zpracování návrhů bude připraven materiál pro jednání vlády a provedeno standardní jmenování vládou.

Ad 7

M. Kocáb představil několik návrhů, které vládě úspěšně předložil, na finanční zajištění několika projektů týkajících se národnostních menšin. Konkrétně úpravy pietních míst v Letech u Písku, Hodoníně u Kunštátu (Romové), Dobrém Poli a Novém Přerově (chorvatská národnostní menšina). Uvedl, že v záležitosti památníků chorvatské menšiny (Rada doporučila finanční podporu na jejich vybudování dne 12. května 2008, usnesením č. 70), byla nalezena možnost převést prostředky z položky určené na dotace vybraným obcím na výdaje spojené s prováděním Charty, do rozpočtové kapitoly Ministerstva kultury, jako účelovou dotaci uvedeným obcím na tento účel. Dále uvedl, že sekretariát připravil dne 9. dubna 2009 návrh materiálu do vlády a po připomínkovém řízení upravený návrh předložil dne 27. dubna 2009 pro jednání vlády. Na své schůzi pak vláda dne 4. května 2009 návrh schválila (usnesení č. 590). Tím pádem lze očekávat, že resorty financí a kultury zúřadují záležitost v dohledné době. Materiál schválený vládou je vyvěšen v elektronické podobě na webu Rady.

Nakonec uvedl, že záležitost památníku sv. Cyrila a Metoděje v Mikulčicích, kterou Rada podpořila na svém jednání dne 3. března 2009 (usnesením č. 81), nelze v současné situaci zdárně vyřešit kvůli finanční krizi, další prostředky z položky na provádění Charty podle všeho v této době již čerpat nelze, což bude nejdříve známo na konci roku. M. Pospíšil upozornil, že žádosti o finanční podporu typu památníku sv. Cyrila a Metoděje v Mikulčicích je třeba předkládat vždy s dostatečným časovým předstihem. O. Klípa vyzdvihl roli M. Kocába a M. Pospíšila v úsilí o podporu úpravy pietních míst jihomoravských Chorvatů, za což též poděkoval L. Furiš jménem chorvatské menšiny.

A. Pilátová uvedla na adresu památníku sv. Cyrila a Metoděje, že by měl být chápán jako obecně slovanský, a proto by se do podobných záležitostí měly menšiny zapojovat společně.

P. Popov apeloval na menšiny, aby v podobných případech požádaly o podporu také státy své původní vlasti.

Ad 8

Š. Morávková, vedoucí Oddělení metodiky censů, Sekce demografie a sociálních statistik Českého statistického úřadu, přednesla příspěvek ke sběru etnických dat s ohledem na připravovaný zákon o sčítání lidu (viz příloha).

Š. Medzihorský upozornil na fakt, že se před minulým sčítáním lidu v médiích zdůrazňovala nepovinnost kategorie národnosti, takže se k ní mnozí příslušníci menšin možná nepřihlásili, čímž zřejmě vznikla diskrepance mezi skutečnými počty menšin a většiny. I. Zolotarev vyzval přítomné, aby podpořili doprovodné akce posilující význam sčítání ve veřejnosti, což podpořil i P. Popov. M. Pospíšil připomněl, že Česká republika splňuje modelem sčítání lidu veškerá doporučení Rady Evropy.

M. Kocáb vznesl dotaz na Š. Morávkovou, zda lze data ze sčítání lidu zneužít. Š. Morávková tuto možnost vyvrátila a k ostatním připomínkám uvedla, že bez odpovědi nechala kategorii národnost pouze 1,7% (!) dotázaných.

O. Klípa připomněl, že výsledky sčítání lidu v kategorii národnost jsou pro obecný přístup státu vůči menšinám jen pomocným údajem. Pro některé aspekty je směřovatější informace o mluvčích menšinových jazyků, přičemž údaj o mateřském jazyce je ve sčítání lidu povinný. V. Skalský k tomu dodal, že v řadě konkrétních prováděcích nařízení (např. zákon o obcích) je však údaj o přihlášených k národnosti ve sčítání lidu zásadní.

Ad 9

→ Příprava návrhů závazných ukazatelů ve státním rozpočtu na rok 2010 - Dotační programy Ministerstva kultury a Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy na podporu aktivit příslušníků národnostních menšin

M. Pospíšil uvedl, že se k této otázce na svém dnešním jednání vyjádřil Dotační výbor Rady. Protože nebyl usnášeniškopný, přijal však pouze doporučení, jež Rada akceptovala jako své usnesení.

V. Skalský poděkoval Ministerstvu financí za to, že pro tento rok udrželo původní částky v dotačních programech dodatečným navýšením a otevřel otázku možnosti opětovného udržení ukazatelů pro dotační programy Ministerstva kultury i v příštím roce. J. Málek nastínil úsporné tendence ve státním rozpočtu na příští rok, které mohou mít vliv i na dotační programy na podporu národnostních menšin. Upozornil však, že přiděl financí pro jednotlivé kapitoly ministerstev jsou plně v kompetenci ministrů. V. Appl z pohledu resortu kultury odhadl, že pokud bude chybět intenzivní úsilí ze strany menšin jak v případě zástupců slovenské menšiny v minulém roce, budou muset být závazné ukazatele v daných kapitolách podstatně sníženy. M. Marksová za Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy uvedla, že položka 19 milionů Kč v dotačním programu podpory vzdělávání v jazycích národnostních menšin a multikulturní výchovy nebyla nikdy zcela vyčerpaná. Následné diskuse ohledně potřeby upřesnit priority oblastí podpory ze strany menšin se zúčastnil P. Popov, I. Zolotarev, V. Skalský, V. Appl a M. Pospíšil.

M. Kocáb uvedl, že se s doporučením výboru zatím nemůže ztotožnit, vzhledem k uvědomování si nutnosti a spoluzodpovědnosti v krácení finančních nákladů ve všech oblastech státní správy. Navrhl proto, aby se definicí prioritních oblastí podpory zabýval výbor, který by vytvořil nové usnesení. Spolu s V. Skalským však projevil vůli nesnižovat finanční prostředky na podporu menšin v době rostoucího extremismu a xenofobie. V. Skalský k tomu dodal, že je připraven na výjimečný stav práce občanských sdružení národnostních menšin vzhledem k očekávanému nedostatku financí. V. Appl připomněl, že je nutné svolat výbor Rady pro dotační politiku dříve, než tyto ukazatele budou stvrzeny rozhodnutím ministra.

Usnesení č.86 :

Rada bere na vědomí informaci Ministerstva financí a Ministerstva kultury stran dotačních programů; doporučuje Radě vlády pro národnostní menšiny, resp. jejímu předsedovi:

a) aby ve spolupráci s ministrem kultury a ministrem financí při přípravě návrhu státního rozpočtu na rok 2010 požádal o zachování položky v programu na podporu rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin ve výši 30 000 tis. Kč a současně zachování položky v programu na podporu kulturních aktivit příslušníků národnostních menšin ve výši 10 000 tis. Kč,

b) aby ve spolupráci s ministrem školství, mládeže a tělovýchovy a ministrem financí při přípravě návrhu státního rozpočtu na rok 2010 navrhl ponechat položku v programu na

podporu vzdělávání v jazycích národnostních menšin a multikulturní výchovy ve výši 19 000 tis. Kč.

Rada pověřuje svůj Výbor pro dotační politiku, aby v dostatečném předstihu před jejím příštím jednáním připravil podklad pro diskusi nad prioritami dotačních programů, resp. jeho variantami podle podoby státního rozpočtu.

Hlasování:

ANO	NE	ZDRŽEL SE
17	0	0

→ Představení programu činností Domu národnostních menšin v období od zvolení jeho nové ředitelky Mgr. Romany Hrabákové a nastínění dalších plánů jeho využití

M. Kocáb vyzval R. Hrabákovou, zda chce ještě doplnit svou prezentaci Domu národnostních menšin. R. Hrabáková projevila přání aktivnější podpory Domu národnostních menšin ze strany Rady, hlavně na propagaci a na spolupráci s mládeží atd. Nutnost podpory Domu národnostních menšin zdůraznili také P. Popov a I. Zolotarev. O. Klípa připomněl, že Rada nedisponuje svým dotačním programem. M. Pospíšil doplnil, že obecně prospěšná společnost může být sama subjektem žádosti o dotaci na příslušných resortech. Š. Medzihradský upozornil na význam multikulturní výchovy v dnešní době.

→ Změna v Dotační výběrové komisi Ministerstva kultury na program podpory kulturních aktivit příslušníků národnostních menšin – zástupce chorvatské menšiny

J. Litomiský uvedl, že statutární zástupce Sdružení občanů chorvatské národnosti požádal o změnu v Dotační výběrové komisi Ministerstva kultury na program podpory kulturních aktivit příslušníků národnostních menšin; za Herwiga Sitka pí Magdalenu Střílkovou.

Usnesení č. 87:

Rada bere na vědomí změnu zástupce chorvatské menšiny ve Výběrové dotační komisi v programu na podporu kulturních aktivit příslušníků národnostních menšin, jak je uvedena v záznamu z jednání.

Hlasování:

ANO	NE	ZDRŽEL SE
17	0	0

Michael Kocáb

ministr vlády pro lidská práva a menšiny,
předseda Rady

Příloha

Zpracovali Pospíšil, Klípa